

Cuvânt pastoral la Sărbătoarea Învierii Domnului

Summary

This text is the Pastoral letter for Easter 2019 issued by H.G. Andrei, bishop of Covasna and Harghita. Christ's Resurrection is the greatest event in human history. It links history with eternity. Resurrection is a feast of victory over sin and death, as it is represented in Orthodox iconography. In the final parts of the text the motives behind the Orthodox icon of Christ descending to hell is explained.

Keywords

Easter; Resurrection and human history; Resurrection in Orthodox iconography; Descent of Christ to hell;

Prin Harul lui Dumnezeu

† Andrei

Episcopul Covasnei si Harghitei

Preacuviosului cin monahal

Preacucernicilor Parinți, slujitori ai Sfintelor Altare

Stimate autorități

Iubiți frați si surori întru Domnul ,

Hristos a Înviat!

Cine a mai auzit în iad, un Om?

Învierea Mântuitorului Iisus Hristos este cel mai mare eveniment din istorie. Este ceea ce diferențiază creștinismul de orice altă religie. Celelalte religii au capi muritori, de vreme ce Capul Bisericii este Hristos Domnul Cel Înviat din morți. Învierea lui Hristos a însemnat înnoirea firii omenești. Nu putem vorbi despre Înviere fără răstignire, deoarece Răstignirea și Învierea sunt cei doi poli ai vieții duhovnicești așa cum se cântă în rânduiala slujbei din noaptea Sfintelor Paști: „Că iată a venit, prin

Cruce, bucurie la toată lumea. Totdeauna binecuvântăm pe Domnul, lăudăm Învierea Lui, că răstignire răbdând pentru noi, cu moartea pe moarte a stricat”¹.

Deoarece Învierea lui Hristos are o mare însemnătate pentru noi credincioșii, în Sfânta Biserică vorbim permanent despre Ea. Sfântul Apostol Pavel mărturisește clar: „Iar dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este credința voastră”². Adevărul și puterea Credinței se datorează marelui eveniment al Învierii lui Hristos. Fără acest adevăr creștinii nu pot trăi viață duhovnicească. Biserica prăznuiește învierea lui Hristos începând din momentul pogorării Sale la Iad, unde a slobozit sufletele dreptilor Vechiului Testament de sub stăpânirea morții și a diavolului. Aceasta este rânduiala prăznuirii Învierii lui Hristos în Biserica noastră strămoșească.

Așa observăm din textele liturgice, prăznuirea Învierii lui Hristos începe din Vinerea Mare, odată cu slujba Utreniei Sâmbetei celei Mari, atunci când are loc purtarea Epitafului.

*Predicile sau Cuvintele de învățătură
ale Părinților Bisericii din Vinerea Mare sunt cuvinte purtătoare de lumina biruinței
Învierii.*

Iubiți fii duhovnicești,

Biserica a rânduit ca imaginea Pogorării Mântuitorului Hristos la iad să fie adevărata icoană a Învierii Acestuia. Desigur există și icoane ale Învierii care descriu arătarea lui Hristos către mironosițe și către ucenici, dar icoana Învierii prin excelență este cea a triumfului asupra morții, care s-a făcut prin pogorarea lui Hristos la iad, atunci când sufletul Său unit cu Dumnezeirea a intrat în lumea întunericii, de unde a eliberat sufletele dreptilor Vechiului Testament, care-L așteptau pe Izbăvitor.

Icoana Pogorării Mântuitorului la Iad are mai multe motive teologice:

Primul motiv este legat de faptul că nimeni nu L-a văzut pe Domnul Hristos, în ceasul în care a înviat, fiindcă El a ieșit din mormântul închis. Venirea Îngerului care a dat piatra de pe ușa mormântului și cutremurul s-au făcut doar pentru ca mironosițele să se încredințeze de faptul că Hristos a înviat.

Al doilea motiv se leagă de faptul că Hristos a zdrobit stăpânirea morții și a diavolului în ceasul în care sufletul Său unit cu Dumnezeirea S-a pogorât la Iad. Mântuitorul a biruit moartea prin propria Sa moarte. Mărturisim în Troparul Învierii: „Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le”³. Prin moartea Mântuitorului Hristos, stăpânirea morții a fost zdrobită. Biruința Fiului lui Dumnezeu asupra morții a avut loc exact în momentul în care sufletul Său unit cu Dumnezeirea a zdrobit moartea.

¹ *Rânduiala Slujbei din noaptea Sfințelor Paști*, Ed. IBMO, București, 2010, p. 36.

² *Biblia*, Ed. IBMO, București, 2013, p. 1307.

³ *Rânduiala Slujbei din noaptea Sfințelor Paști*, p. 21.

Al treilea motiv: prin pogorârea Sa la Iad, Mântuitorul Hristos i-a eliberat pe Adam și pe Eva de sub stăpânirea morții. Dacă prin căderea lui Adam a căzut întreg neamul omenesc, odată cu învierea Sa am mai gustat și noi din fructele învierii și ale mântuirii.

Din aceste motive cea mai reprezentativă icoană a Învierii este considerată Pogorârea Mântuitorului Iisus Hristos la Iad. În slujba Învierii cântăm: „Prăznuim omorârea morții, sfărâmarea iadului și începătura altei vieți veșnice”⁴.

Iubiți credincioși și credincioase,

Se pune întrebarea: Ce înțelegem atunci când vorbim despre Iad și pogorârea Mântuitorului Hristos la Iad?

Atât în Vechiul Testament cât și în Noul Testament există multe fragmente care vorbesc despre Iad. Unul dintre aceste fragmente îl înfățișează pe Mântuitorul Hristos spunând: „Și tu Capernaume, n-ai fost înălțat până la Cer? Până la Iad te vei pogori” (Mt 11, 23)⁵. Mântuitorul Iisus Hristos folosește imaginea iadului în opoziție cu cerul, care se identifică cu slava Capernaumului, pentru că această cetate s-a învrednicit să-L vadă pe Dumnezeu-Omul. Prin urmare iadul înseamnă umilința totală a cetății și căderea ei pentru că nu s-a învrednicit de acea mare cinste.

În Sfânta Scriptură imaginea iadului este folosită simbolic pentru a desemna stăpânirea morții și a diavolului. Sfântul Apostol Pavel spune: „Și să izbăvească pe cei care frica morții îi ținea în robie toată viața” (Evrei 2, 15)⁶. Domnul Iisus Hristos a primit moartea și a intrat în împărăția morții făcându-o fără putere și dând fiecărui om posibilitatea ca prin puterea lui Dumnezeu să poată fugi de împărăția și de stăpânirea morții și a diavolului.

Epistola Sobornicească a Sfântului Apostol Petru ne dă mărturie despre pogorârea lui Hristos la Iad: „Hristos a suferit odată moartea pentru păcatele noastre, El Cel drept, pentru cei nedreți, ca să ne aducă pe noi la Dumnezeu, omorât fiind cu trupul, dar nu cu duhul” (I Ptr 3, 18)⁷.

Troparele care se cântă la Vecernia Învierii sunt cutremurătoare. Ele încep așa: „Astăzi iadul strigă suspinând”. Așadar iadul se tânguiește. În aceste Tropare se spune că puterea iadului a fost nimicită, pentru că Hristos i-a eliberat pe toți care fuseseră de veci sub stăpânirea sa. Deosebit de important pentru înțelegerea acestor fapte este Cuvântul de învățătură al Sfântului Ioan Gură de Aur din timpul Sfintei Liturghii din această noapte Sfântă. Printre altele în acest cuvânt se spune că atunci când l-a întâlnit pe Hristos, iadul : „s-a amărât... s-a stricat... a fost batjocorit... a

⁴ *Rânduiala Slujbei din noaptea Sfintelor Paști*, p. 37.

⁵ *Biblia*, p. 1306.

⁶ *Ibidem*, p. 1361.

⁷ *Ibidem*, p. 1380.

fost omorât... s-a surpat... a fost legat⁸. Prin moartea Mântuitorului pe Cruce, iadul a răpit un trup muritor, dar s-a aflat dintr-o dată în fața lui Dumnezeu-Omul.

Pogorârea la Iad a fost făcută cu scopul de a zdrobi porțile împărăției întinericului, adică de a pune capăt morții și stăpânirii diavolului. Psalmistul David spune: „Că a sfărâmat porțile cele de aramă și zăvoarele de fier a frânt” (Psalmul 106, 10)⁹, iar proorocul Isaia se face și el purtător al Cuvântului lui Dumnezeu: „Eu voi merge înaintea ta și drumurile cele muntoase le voi netezi, voi zdrobi porțile cele de aramă, și zăvoarele cele de fier le voi sfărâma”¹⁰.

Iubiți fii duhovnicești,

Paștile înseamnă trecerea de la întineric la lumină, ieșirea din iad pe pământ, ridicarea de pe pământ la ceruri, mutarea de la moarte la viață, scoaterea din stricăciune a celor robiți, viața adevărată a celor credincioși, bucuria întregii lumi și cinstirea Sfintei Treimi.

Pe pământ Biserica este anticamera Împărăției Cerurilor care ne oferă prin Sfintele Taine ospetele duhovnicești ale marilor noastre bucurii. Bucuria este un sentiment al ființei noastre lăuntrice, o lumină care ne umple inima și care în cel mai multe cazuri este vecină cu fericirea. Ea poate fi însoțită de veselie ca expresie văzută și vărsată în afară a bucuriei. În concluzia celor 9 Fericiri, Mântuitorul Iisus Hristos spune: „Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri” (Matei 5, 12)¹¹.

Este bine să înțelegem deosebirea dintre bucurie și veselie. Dacă veselia este izvorâtă din bucurie, atunci ea este frumoasă, ziditoare și folositoare. Dacă veselia are alte cauze decât bucuria duhovnicească, ea nu poate fi decât o expresie a superficialității, necredinței și a dezmățului. Ca rod al bucuriei, veselia, este cumpătată și decentă, în afara acesteia ea devine excesivă și nerușinată.

Avem destui creștini care cred că Sărbătoarea Învierii, Paștile, nu sunt altceva decât o masă îmbelșugată, bine-gătită și bine stropită. Din fericire, avem credincioși care cred că trăiesc după rânduiala Sfintei noastre Biserici. Sunt convins că mulți dintre frațiiile voastre care vă aflați în această noapte Sfântă a Învierii aici, ascultând această scrisoare pastoară, v-ați spovedit și v-ați împărtășit în acest Sfânt și Mare Post și o veți face și la această Sfântă și Dumnezeiască Liturghie, să fiți părtași la acest Ospăț duhovnicesc și care vă îndreptățește să mergeți la casele frațiilor voastre și să vă veseliți la ospățul bucatelor frațiilor voastre.

Mulțumindu-i Sfântului Ioan Gură de Aur pentru gândul cel bun de a vă vorbi astăzi pe marginea Cuvântului de învățătură al său, Vă doresc tuturor din toată inima

⁸ *Rânduiala Slujbei din noaptea Sfintelor Paști*, p. 46.

⁹ *Biblia*, p. 618.

¹⁰ *Ibidem*, p. 712.

¹¹ *Ibidem*, p. 1100.

Pastorală la Sărbătoarea Învierii Domnului

Sărbători luminate, întru cea mai frumoasă mărturisire și confirmare, pe care a cunoscut-o vreodată istoria omenirii:

Hristos a Înviat!

*Al vostru părinte duhovnicesc iubitor, de tot binele doritor și pururea către Hristos
Cel Înviat rugător,*

† Andrei

Episcopul Covasnei și Harghitei

*Dată astăzi din Reședința Eparhială,
28 Aprilie 2019*